

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Foreign Trade and Economic Relations
Veterinary Office of Bosnia and Herzegovina

ПРАКТИЧНЕ СМЈЕРНИЦЕ ЗА СЕРТИФИКОВАЊЕ ОДРЕДБИ ЦЕРТИФИКАТА ЗА ПРОИЗВОДЕ РИБАРСТВА

Ове смјернице су израђене као помоћ ветеринарском инспектору који врши сертификавање пошиљки производа рибарства (у даљем тексту: сертификирајући инспектор) у циљу разумијевања одредби сертификата и потребних корака за испуњење истих у погледу потврђивања ветеринарско здравствени услова за извоз производа рибарства у Европску унију.

Прописи ЕУ од значаја за сертификавање пошиљки:

- **ПРОВЕДБЕНА РЕГУЛАТИВА КОМИСИЈЕ (ЕУ) 2021/405 од 24. марта 2021. о утврђивању пописа трећих земаља или њихових регија из којих је одобрен улазак у Унију одређених животиња и робе намијењених исхрани људи у складу с Регулативом (ЕУ) 2017/625 Европског парламента и Савјета а Босна и Херцеговина тренутно је једино одобрена за пошиљке производа рибарства и наведена је у ПРИЛОГ IX. Регулative (ЕУ) број 2021/405.**
- **ПРОВЕДБЕНА РЕГУЛАТИВА КОМИСИЈЕ (ЕУ) 2020/2235 од 16. децембра 2020. о утврђивању правила за примјену регулатива (ЕУ) 2016/429 и (ЕУ) 2017/625 Европског парламента и Савјета у погледу предлогака сертификата о здрављу животиња, предлогака службених сертификата и предлогака сертификата о здрављу животиња/службених сертификата за улазак у Унију и премјештања унутар Уније пошиљака одређених категорија животиња и робе и у погледу службеног сертификавања у вези с таквим сертификатима те о стављању ван снаге Регулative (ЕЗ) бр. 599/2004, проведбених регулатива (ЕУ) бр. 636/2014 и (ЕУ) 2019/628, Директиве 98/68/ЕЗ и одлука 2000/572/ЕЗ, 2003/779/ЕЗ и 2007/240/ЕЗ.**
- **РЕГУЛАТИВА (ЕУ) 2016/429 ЕВРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА И САВЈЕТА од 9. марта 2016. о преносивим болестима животиња те о измјени и стављању ван снаге одређених аката у подручју здравља животиња („Закон о здрављу животиња”)**
- **РЕГУЛАТИВА (ЕУ) 2017/625 ЕВРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА И САВЈЕТА од 15. марта 2017. о службеним контролама и другим службеним активностима којима се обезбјеђује примјена прописа о храни и храни за животиње, правила о здрављу и добробити животиња, здрављу биља и средствима за заштиту биља, о измјени регулатива (ЕЗ) бр. 999/2001, (ЕЗ) бр. 396/2005, (ЕЗ) бр. 1069/2009, (ЕЗ) бр. 1107/2009, (ЕУ) бр. 1151/2012, (ЕУ) бр. 652/2014, (ЕУ) 2016/429 и (ЕУ) 2016/2031 Европског парламента и Савјета, регулатива Савјета (ЕЗ) бр. 1/2005 и (ЕЗ) бр. 1099/2009 и директива Савјета 98/58/ЕЗ, 1999/74/ЕЗ, 2007/43/ЕЗ, 2008/119/ЕЗ и 2008/120/ЕЗ те о стављању ван снаге регулатива (ЕЗ) бр. 854/2004 и (ЕЗ) бр. 882/2004 Европског парламента и Савјета, директива Савјета 89/608/ЕЕЗ, 89/662/ЕЕЗ, 90/425/ЕЕЗ, 91/496/ЕЕЗ, 96/23/ЕЗ, 96/93/ЕЗ и 97/78/ЕЗ те Одлуке Савјета 92/438/ЕЕЗ (Регулатива о службеним контролама)**

I- Одредбе сертификата –постизање истих

<p>II. Подаци о здрављу</p> <p>(1) Потврда о јавном здрављу</p>	
<p>Ја, доље потписани, изјављујем да сам упознат с релевантним захтјевима Регулative (ЕЗ) бр. 178/2002 Европског парламента и Савјета, Регулative (ЕЗ) бр. 852/2004 Европског парламента и Савјета, Регулative (ЕЗ) бр. 853/2004 Еуропског парламента и Савјета и Регулative (ЕУ) 2017/625 Европског парламента и Савјета те потврђујем да су производи рибарства описани у дијелу I. произведени у складу с тим захтјевима, а посебно да:</p>	<p>Ова изјава подразумијева да су надлежни органи осигурали према Одлуци (ЕЗ) број 96/93 да сертификацијући инспектори буду упознати са законодавним оквиром и имају задовољавајуће знање о ветеринарском законодавству за пошиљке које сертификакује.</p> <p>Сваки сертификацијући инспектор мора прочитати наведене прописе Европске уније и бити упознат са њиховом садржајем у релевантном дијелу као и са одговарајућом/кореспондирајући легислативом у БИХ:</p> <p>Регулативаа (ЕЗ) бр. 178/2002</p> <p>Регулатива (ЕЗ) бр. 852/2004</p> <p>Регулатива (ЕЗ) бр. 853/2004</p> <p>Регулатива (ЕУ) бр. 2017/625</p>
<p>(а) добивени су у регији/регијама или земљи/земљама из којих је на дан издавања овог сертификата одобрен улазак у Унију производа рибарства и које су уврштене на попис у Прилогу IX. Проведбеној регулативи Комисије (ЕУ) 2021/405;</p>	<p>Чланк 127. Укључивање на попис трећих земаља из чланка 126. става 2. тачке (а)</p> <p>1. Укључивање треће земље или њене регије на попис из члана 126. ставка 2. тачке (а) обавља се у складу са ставовма 2. и 3. овог чланка.</p> <p>2. Комисија проведбеним актима одобрава захтјев који јој је у сврху наведену у ставу 1. овог члана поднијела дотична трећа земља, попраћен одговарајућим доказима и гаранцијама да дотичне животиње и роба из те треће земље испуњавају све релевантне захтјеве из члана 126. става 1. или њима једнаковриједне захтјеве. Ти се проведбени акти доносе и ажурирају у складу с поступком испитивања из члана 145. става 2.</p> <p>Проведбена Регулative горе описаног је Регулative Комисије (ЕУ) 2021/405- БиХ се налази на наведеном списку.</p>
<p>(б) долазе из објекта или објеката у којима се примјењују опште хигијенске мјере и проводи програм заснован на начелима система анализе опасности и критичних контролних тачака (НАССР) у складу с чланом 5. Регулative (ЕЗ) бр. 852/2004, који надлежни органи редовно ревидирају, те су уврштени на попис одобрених објеката ЕУ-а;</p>	<p>Сваки субјект мора бити у могућности да докаже да проводи програме у склопу властитих контрола који се заснива на начелима НАССР-а, мора бити бар једна службена контрола која је потврдила да дати програми задовољавају принципе НАССР-а када су њихови производи у питању.</p> <p>За потврду ове тачке треба:</p> <ul style="list-style-type: none"> - извршити контролу имплементације НАССР базираних процедура, тј. да ли субјект проводи исте, провјера прописаних корака и евиденција о провођењу мјера детаљне обавезе прописане у члану 5.Регулative 852/2004. <p>Контроле НАССР процедура врши инспектор у складу са чланом 6. став (2) Упутства о службеним контролама и сертификаковање пошиљки производа рибарства у сврху извоза у Европску унију број: 03-4-27-15-632-1/23 од 18.04.2023 уз кориштење (чек) листе провјера и о томе саставља службени запис (нпр. записник).</p>
<p>(ц) су уловљени и с њима је поступано на палуби брода, истоварени су, с њима је поступано и гдје је примјењиво припремљени су, обрађени, смрзнати и одлеђени у хигијенским условима у складу са захтјевима наведенима у Одјељку VIII, Поглављима I. до IV. Прилога III. Регулative (ЕЗ) бр. 853/2004;</p>	<p>Сваки субјект мора према Регулative (ЕЗ) бр. 853/2004 испунити захтјеве из:</p> <p>Поглавља I- ЗАХТЈЕВИ ЗА БРОДОВЕ</p> <p>Поглавља II- ЗАХТЈЕВИ КОЈИ СЕ МОРАЈУ ИСПУНИТИ ТОКОМ И НАКОН ИСТОВАРА</p> <p>Поглавља III- ЗАХТЈЕВИ ЗА ОБЈЕКТЕ, УЉУЧУЈУЋИ И БРОДОВЕ, У КОЈИМА СЕ РУКУЈЕ ПРОИЗВОДИМА РИБАРСТВА</p> <p>Поглавља IV- ЗАХТЈЕВИ ЗА ПРЕРАЂЕНЕ ПРОИЗВОДЕ РИБАРСТВА</p> <p>Само поједини дијелови поглавља I и II су примјењиви на производе рибарства добивене у БиХ (нпр. инфраструктурни захтјеви, опрема и температуре чувања).</p> <p>А инспектор врши контролу субјекта да ли проводи наведене захтјеве у одређеној фреквенцији у складу са чланом 6. став (2) Упутства о службеним контролама и сертификаковању пошиљки производа рибарства у сврху извоза у Европску унију број: 03-4-27-15-632-1/23 од 18.04.2023 уз кориштење (чек) листе провјера и о томе саставља службени запис (нпр. записник).</p>

<p>(д) нису ускладиштени у складишном простору, базенима или спремницима који се употребљавају у сврхе које нису производња и/или складиштење производа рибарства</p>	<p>Јасно наведено да просторије и спремници у којим се складиште производи рибарства не могу имати друге намијене. А инспектор врши контролу субјекта да ли проводи наведене захтјеве уз кориштење (чек) листе провјера и о томе саставља службени запис (нпр. записник).</p>
<p>(е) удовољавају здравственим стандардима из одјељка VIII. поглавља В. Прилога III Регулативи (ЕЗ) бр. 853/2004 и критеријима из Регулативе Комисије (ЕЗ) бр. 2073/2005</p>	<p>Сваки субјекат мора према Regulativi (ЕЗ) бр. 853/2004 испунити захтјеве из: Поглавље V- ЗДРАВСТВЕНИ СТАНДАРДИ ЗА ПРОИЗВОДЕ РИБАРСТВА</p> <p>Ово се односи на:</p> <ol style="list-style-type: none"> Органолептичка својства Хистамин тамо гдје је примјењиво у складу са микробиолошким критеријима; Укупни испариви азот тамо гдје је примјењиво Паразити; Токсини штетни за јавно здравље за врсте за које је примјењиво; <p>МИКРОБИОЛОШКИ КРИТЕРИЈИ – Препорука је да субјекту у пословању обаве и претрага на друге микробиолошке опасности (E.coli, L.monocytogenes itd.).</p> <p>Испитивања се проводе акредитованим методама од стране спољних лабораторија или кориштењем метода у властитој лабораторији кориштењем правилником утврђених метода уз повремену провјеру од стране вањских лабораторија.</p> <p>За потврду ове тачке инспектор:</p> <ol style="list-style-type: none"> врши провјеру да ли субјекат посједује процедуре којим се спроводе наведене обавезе по питању здравствених стандарда за производе рибарства (нпр. да ли имају уговоре са вањским лабораторијама о испитивањима да ли су испоштоване фреквенце, обучено особље за узимање узорака итд.). врши контролу евиденција субјекта и резултата лабораторијских испитивања; саставља службени Записник/Евиденцију о извршеној контроли. узима службене узорке у случају сумње или радити према програму службеном узорковања уколико је такав утврђен.
<p>(ф) упаковани су, складиштени и превезени у складу с Одјељком VIII., Поглављима VI. до VIII. Прилога III. Регулативе (ЕЗ) бр. 853/2004;</p>	<p>Сваки субјекат мора према Регулативи (ЕЗ) бр. 853/2004 испунити захтјеве из:</p> <p>Поглавље VI- УМОТАВАЊЕ И ПАКОВАЊЕ ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА</p> <p>Поглавље VII- СКЛАДИШТЕЊЕ ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА</p> <p>Поглавље VIII- ПРЕВОЗ ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА</p> <p>Обратити пажњу на микробиолошку исправност леда- да ли субјекат врши редовна испитивања у складу са Правилником о здравственој исправности воде за пиће (“ Службени гласник БиХ” бр. 40/10, 43/10, 30/12 и 62/17).</p> <p>Инспектор врши контролу у складу са чланом 6.став(2) Упутства о службеним контролама и сертификацији пошиљки производа рибарства у сврху извоза у Европску унију број: 03-4-27-15-632-1/23 од 18.04.2023 уз кориштење (чек) листе провјера и о томе саставља службени запис (нпр. записник).</p>
<p>(г) означени су у складу с Одјељком I. Прилога II. Регулативе (ЕЗ) бр. 853/2004;</p>	<p>Сваки субјекат мора према Регулативи (ЕЗ) бр. 853/2004 испунити захтјеве из:</p> <p>Одјељак I. Прилога II- <u>ИДЕНТИФИКАЦИЈСКЕ ОЗНАКЕ</u></p> <p>Инспектор врши контролу у складу са чланом 6.став(2) Упутства о службеним контролама и сертификацији пошиљки производа рибарства у сврху извоза у Европску унију број: 03-4-27-15-632-1/23 од 18.04.2023 уз кориштење (чек) листе провјера и о томе саставља службени запис (нпр. записник).</p>
<p>(х) испуњене су гаранције која обухваћају живе животиње и њихове производе, ако су из узгоја (аквакултуре), а која су омогућена преосталим плановима поднесенима у сјкаду са Директиви 96/23/ЕЗ, тј. њеним чланом 29.; и</p>	<p>Чланом 29. Директиве 96/23 је утврђен поступак уврштавања и задржавања трећих земаља на листи земаља са одобреним планом праћења резидуа и обавезама провођења и достављања плана.</p> <p>- БиХ се налази на ЕУ листи земаља са одобреним планом праћења резидуа за производе рибарства.</p> <p>План се проводи у континуитету сваке године</p> <p>- .</p>

<p>(и) произведени су у условима који гарантују усклађеност с највећим допуштеним количинама контаминаната које су утврђене у Регулативи Комисије (ЕЗ) бр. 1881/2006;</p>	<p>Инспектор врши контролу и повјерава постојање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Плана самоконтроле за узорковања код субјекта морају садржавати провјере контаминанти према Регулативи Комисије (ЕЗ) бр. 1881/2006 - Мониторинг надлежних ентитетских органа; - План праћења резидуа (финансиран од Канцеларије за ветеринарство БиХ) се проводи у континуитету сваке године <p>И о томе саставља службени запис (нпр. записник).</p>
<p>(ј) успјешно су прошли службене контроле из чланова од 67. до 71. Проведбене Регулативе Комисије (ЕУ) 2019/627</p> <p>(а)</p>	<p>Подразумјева да се извршила службених контрола и примјенило Упутство за постизање циљева Регулативе (ЕУ) 2019/627 у погледу посебних захтјева и уједначеној минималној учесталост службених контрола производа рибарства намијењених извозу у ЕУ број: 03-4-27-15-632-2/23 од 18.04.2023</p>
<p>II.2. ⁽²⁾⁽⁴⁾ Потврда о здрављу животиња за рибе и ракове подријетлом из аквакултуре</p>	<p>Узимајући у обзир претходно описане опаске, захтјеви из тачке II.2.</p> <p>Опаска(2) не односе се на производе рибарства:</p> <ul style="list-style-type: none"> (а) ракове који нису одрживи, односно ракове који не могу преживјети ако се врате у околиш из којег су дошли, (б) рибе које су заклане и евисцериране прије отпреме, (с) животиње из аквакултуре и њихове производе који су пласирани на тржиште за прехрану људи без даљње прераде, под условом да су упаковани у паковања за малопродају која су у складу с одредбама за таква паковања Регулативе (ЕЗ) бр. 853/2004, (д) ракове који се шаљу у објекте за прераду одобрене у складу с чланом 4(2) Директиве 2006/88/ЕЗ или у центре за обраду, центре за прочишћавање или слична постројења која су опремљена системом за прочишћавање отпадних вода који инактивира патогене узрочнике или у којима су отпадне воде подвргнуте некој другој врсти обраде којом се смањује ризик од преноса болести у природне воде на прихватљив ниво (е) ракове који су намијењени за даљњу прераду прије исхране људи без привременог складиштења на мјесту прераде те који су упаковани и означени у ту сврху у складу с Регулативом (ЕЗ) бр. 853/2004.